

Fehér Renátó

A merénylők fénykora

kaleidoszkóp

Amíg ezt írom, senkinek nem esik bántódása. Eleget mondani a legnehezebb. Ha lassan beszélek, talán tovább tart a nap. És ha tovább tart a nap, talán megkezdődik a huszonötödik óra is. Talán igen, talán. De ha nem, ha nem és nem, ha mégsem, akkor beköszönt a téli napforduló. És elmarad idén a karácsony Prágában, elmarad a vizsgaidőszak a bölcsészkaron, és elmarad a szénzünet is, mert a jászolérzés és a névadó emléke helyett már én akolmelegítem át majd a Jan Palach teret az ünnepekig, az ünnepek alatt és a holtidény maradéknapjaiban. David K. – ez lesz a névalakom, amíg tart a nyomozás. Amíg tart ez az írás. Amíg ezt írom, senkinek nem esik bántódása.

Először majd önéletrajznak tűnik. Vagy naplónak, versnek az asztalfiókban, valaminek, ami magánjellegű. Később segélykiáltásnak, vezeklésnek, obszcén ódának, szégyenfalnak, búcsúlevélnek, nekrológnak, intelemnek, palackpostának, baljóslatnak. Aztán prófécia lesz, ráolvasás, rant, ragebait, art brut, átok, rontás, montázs, kollázs, bűnlajstrom, fenyegetés, halálos ítélet, manifesztó, mesterterv. Radikális, bizarr, progresszív, transzgresszív, uncanny, unheimlich, tudálékos, zavaros, tétova, instabil,

zavart, tébolyult, torz, dilettáns, szánalmas. Azt mondjátok majd, nem elég radikális. Azt mondjátok majd, nem elég ihletett. Azt mondjátok majd, nem elég kimunkált. Megmarad csuklógyakorlatnak. Szétfeszíti a kereteit. Átlépi a jó ízlés határát. Faragatlan. Torzó. Fércmunka. A művészi ambíciók szemérmetlensége. Nyolc szellős oktávfüzet. Nyolc telezsúfolt oktávfüzet. Előtanulmány egy regényötlethez. Epilógus egy eltörölt regényhez. Műhelyesszé egy meg nem írt regényhez. Végző. Ha kudarcot vallok, nevetséges leszek. Talán még most kéne abbahagynom. El se kellett volna kezdenem. Késő már? Azt mondjátok, már késő. Regény készül, vagy mészárlás? Végül regény készült, vagy mészárlás? Ugyan mi a különbség? Az íróasztal is vesztőhely.

De ez most irodalom? Mikor ér véget az irodalom? Ez irodalom vagy előkészület? Ami idebent nem cselekmény, az odakint bűncselekmény? Lehet-e bűncselekmény az irodalom? Lehet-e perdöntő bizonyíték vagy súlyosbító tényező? Múljon el a pillanat, amíg ezt írom. Múljon el a pillanat, mert ezt írom. El ne múljon a pillanat, amíg ezt írom. El ne múljon a pillanat, mert írtam. De mit bír el a papír? Meddig mehetek el? Immár bármeddig. És mikor csap át valóságba az irodalom, amit most kikopogok a kurzor mögül? Ha ez tényleg irodalom, és ez az irodalom igazán jó, akkor hamarosan főlegyenedik a papírról, hogy lánggra lobbanjon majd a Jan Palach téri délelőttben. A főlegyenedő irodalom

én vagyok, és én vagyok, aki tüzet víz közétek a Jan Palach térre. Evolúciós öntudat, antik ambíció, nemzeti hagyomány. Állok majd egy Jan Palach téri tetőn, srégen szembe Mendelssohnnal. Farkasszemet néz a magányos farkas, s közben lábam alatt az egyetem színpada porig ég. A kézirat viszont nem ég el, és ehhez még szószegő barátira sincsen szükségem, ahogy az mifelénk szokás. Kézirat nem ég el. Így ér véget a posztmodern. Így ért véget a posztmodern. Gondban vagyok az igeidőkkel. Ez az ige hamarosan megtestesül, aztán a testből tett, a tettből pernye lesz. Nincs sok időm hátra, nincs idő zsákutcákra. Nincs idő másra, csak zsákutcákra.

Gyűlöljetek és háborogjatok, döbbenjetek meg és hűledezzetek. Forró és kihűlt testemben magatokra ismerhettek. Forró és kihűlt írásomban magatokról olvashattok. Leszek tiszta lap, hogy rám íródhasson felkérődző undor és kedvtelés, öngyűlölet és bosszúvágy, sértettség és vérszomj, szégyen és megvetés. Kihordom én, ahogy éltek. Nem erre való az irodalom? Nem ez az igazi irodalom: csupasz szégyen és nyers megvetés? Nyitott mű, ledöntött negyedik fal, közvetlen és provokáló hangnem. Mormolásból manifesztó. Manifesztót írok, mert nem maradt semmi más, amit mondhatnék. A papíron minden ünnepélyes és tiszteletet parancsoló. Szigorúbb ítélet, emelkedettebb stílus. Minden sorvéghez szó közben érek el. Szótagolni kell, mert folytatódni akar, nem enged, nem engedi magát abbahagyni. Ha viszont elakadok, akkor

mondat végi pontokhoz szegezem magam • Így
hezitálok írásban • Hatalmasra duzzadó foltok
• Szélesedő bimbóudvarok • Golyó ütötte lyu-
kak • Leégett gyufafejek • Csikknymok testen
és tenyérben • Stigmák • A kézírás nyugtalaní-
tó és nevetséges romantikája. De a kézírás nem
mindig olvasható. Pedig most igazán tétje van,
hogy mit olvastok ki a szerzői szándékból. Hogy
mit olvastok félre. Hogy mit olvastok erőszako-
san bele. Minden behatolás erőszak. Ez nem
valami szépirodalom macskakaparása. Nem is
macskakaparás, hanem gyöngybetűk. Rejtett
balkezességem árnyékában jobb kezem jól ne-
velt gyöngybetűi. De a zaklatottság sem féle-
lem, hanem lelkesedés, amely hahahaharagot
zeng. Nevetek rajtatok, nem idézek, nem dalo-
lok, nem dadogok. De sok lesz már a pózokból.
Nincs semmiféle zaklatottság. Hideg fej van,
és gyöngybetűk. Bennem nincsen megfelelési
kényszer. Mindenki van megfelelési kénys-
zer. Senkiben nincsen megfelelési kényszer.
Mindenki van szégyen van. Vagy az eljövendő
megszégyenülés állandó rémülete. Ezért kell
folyton megfelelni. Ez így megfelel?

Az igazságügyi írásszakértő is felállít majd egy
elméletet. Szívesen közlöm, hogy milyen mód-
szerrel tanultam írni, mert ez segítheti az ér-
telmezést. De most nem szépirodalomról be-
szélek, hanem kézírásról. A szűkös margó, a
betűkapcsolás és a sortartás is magyarázó erejű
a szélhámos grafológusoknak, akik azt próbál-
ják elhitetni, hogy számukra minden jel, aztán

minden ilyen jelet egy baljós, de közhelyes pszichológiai kórképbe erőltetnek. Mint tarot-vető asztrológusok, mint újszpiritizta boszorkányok. Hogy szakítsa rájuk Kepler a csillagos prágai eget. Közben kihunynak majd lassan a Jan Palach téri lángok, de én most még e zaklatott éjszaka spirálfüzetes szurdokából másolok ki mindent. Talán ez a spirál, ami a füzetet összefogta, összefogja majd a mondandómat is. Talán ez a hang, a lüktetés spirálja a sorvezetőm, amely ott húzódik a kurzor villogása és a zubogó kézírás alatt is. Vagy talán a töredékek ideje köszöntött be megint, és ez az írás sem lehet más, csak kaleidoszkóp, amely felszikrázik a semmiből, hirtelen összeáll, aztán széthullik újra. Így gépelek és törölök. Azt mondjátok, valamit biztosan elhallgatok, hisz nektek mindenben ott bujkál egy oknyomozandó bulvártitok. Pedig a szóközt törölni sem kell félnetek jó lesz. De nem épp a szóközt leütő hallgatag hüvelykujj-e mégis az evolúció karmesteri pálcája? Nem egyenes következménye-e az altamirai és a lascaux-i barlangrajzoknak a lájk-emoji hüvelykujja? Nem a Rubik-kocka-e a szakóca eddigi utolsó kimenelete? Meddig izmosítja a hüvelykujj izompárnáját a doomscrolling, ez a görgető finommotorika? Erősödik-e a csukló, ha zsibbad? És hova vezeti majd az alagútszindróma ezt a klaviatúrán hömpölygő bekezdést?

A kezemet figyelem, csak a kezemet. Ezzel a néhány ujjal és ezzel a tucatnyi billentyűvel, ezzel a mechanikus és korlátozott mozdulatsorral

párhuzamos városállamokat emeltem az égig, és örökös háborúk kilátástalanul véres csatáit vívtam meg odaát. Ugyanezek az ujjak állomásoztak a glandeliánok ellen viselt háború és a World of Warcraft csataterein, FIFA-stadionok hibátlan gyepszőnyegén, subthreadek aknamezején, és ügettek végig ezeken a vadregényes oldalakon. De a backspace sem hagy bűnjelet, amikor makulátlanra szántja vissza a korábban betűvel bevetett sorokat. Csak a megürült hely tanúskodik arról, hogy valaha talán egy vigasztaló remekmű állt itt. Ha pedig kitörölt egy nagyregényt, utána máshogy villog már a kurzor is. E tikkelő kurzornál nincs nagyobb otthonom. Ő az íráskényszer tébolyult metronómja inszomnia idején. Hiába is akarnának az asszociációk lángoló szekere elé befogott ujjaim elébe vágni, ha immár minden írás eleve belőle múlhat csak elő. A kurzor karmesteri pálcája írást komponál. Megfelelő sorrendben leütött billentyűk, bináris kódokból összeálló szavak, szavakból mondatok, azokból bekezdés, belőlük fejezet, és íme. Az ige testté lesz. Ha lassabban gépelek, talán tovább tart a nap. Eleget mondani a legnehezebb. Amíg ezt írom, senkinek nem esik bántódása ●

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben 2026-ban,
a nyomda alapításának 144. esztendejében
A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők
Egyesülésének tagja
Felelős vezető Balla László vezérigazgató
www.gyomaikner.hu

Felelős szerkesztő Szegő János
Kézirat-előkészítő Hradeczky Moni
Korrektor Balogh Emerencia
A borítót Árvai Judit,
a kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9479
Plantin betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4690-6